

Tematické okruhy ke státním závěrečným zkouškám navazujícího magisterského studia (od jara 2019)

Celkem bude student odpovídat na tři otázky, jednu z každého okruhu. Komise vybere jedno libovolné téma z každého okruhu (filosoficko/etický, politologicko/právní, didakticko/metodologický) a konkretizuje zadání otázky.

Na písemnou přípravu má student cca 30 minut.

Filosoficko/etický okruh

1. Česká filosofie od středověku po osvícenství (Hus, Chelčický, Komenský, Bolzano).
2. Směry a představitelé české filosofie 19. století (hegeliánství, herbartismus, pozitivismus).
3. Vnitřní diferenciacie české filosofie od počátku 20. století po 2. světovou válku.
4. Peripetie české filosofie v době socialismu.
5. Česká filosofie v exilu a samizdatu, polistopadová proměna české filosofie.
6. Problém překonávání dědictví totalitních režimů, morální viny podle K. Jasperse, problém moralizování; Zamlčovaná vina a ničivá moc dvojí morálky u G. Schwanové. Zodpovězení české otázky viny podle M. Valacha.
7. Postmoderní etika a postmoderní doba. Kritika postmoderny.
8. Aplikovaná etika a její oblasti. Úlohy profesní etiky. Funkce etického kodexu. Problémy a přístupy v učitelské etice.
9. Základní problémy a východiska bioetiky.
10. Evoluční ontologie a etika. Vztah příroda – kultura. Morální výzvy a rizika konstituování biofilní kultury (otázka štěstí člověka v protipřírodní kultuře, rozporuplnost techniky, nový význam společenských věd).
11. Humanistická morálka a výchova podle E. Fromma. Otázky svědomí, svobody, vztahů, konzumu, seberealizace, samostatnosti, štěstí.
12. Etická výchova v ČR. Východiska, cíle, nástroje, různé možnosti formy uplatnění EV. Kritika aktuálního konceptu EV. Další možnosti mravní výchovy ve škole (formování prostředí a klimatu školy jako prevence zneuznání, postoje ve výkonovém standardu v RVP, využití etiky cnosti).
13. Původ a vznik kulturní a sociální antropologie.

14. Základní pojmy kulturní a sociální antropologie, antropologický pojem kultury (E. B. Tylor).
15. Přehled směrů a škol kulturní a sociální antropologie.

Politologicko/právní okruh

1. Druhá světová válka (příčiny, průběh, důsledky). Poválečné uspořádání Evropy.
2. Evropa v letech 1945-1985 (První a druhá berlínská krize. Poválečný vývoj Rakouska. Rok 1956 (Maďarsko, Polsko). Helsinky 1975).
3. Rozpad sovětského bloku po nástupu M. Gorbačova v roce 1985. Rok 1989. Rozpad Československa, SSSR, Jugoslávie. Znovusjednocení Německa.
4. Válka na Balkáně. Daytonské dohody. Postavení zemí bývalé Jugoslávie v současnosti.
5. Národnostní, etnické a náboženské konflikty v současné Evropě (Baskové a Katalánci ve Španělsku, Valoni a Vlámové v Belgii, V. Británie a Severní Irsko, rozdělení Kypru...).
6. Československo v letech 1918-1949 (vznik Československa; Mnichov; Protektorát Čechy a Morava; odbojové hnutí; Košický vládní program; Benešovy dekrety; únor 1948).
7. Československo v letech 1948-1989. Československo a mezinárodní organizace (OSN, Rada Evropy, Varšavská smlouva, NATO, RVHP, EU, Visegrádská skupina, CEFTA, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, OECD).
8. Pojem práva, právo objektivní a subjektivní, prameny práva, velké právní kultury. Vztah práva a morálky.
9. Právní normy, znaky právních norem, působnost právních norem. Právní normy Evropské unie.
10. Právo soukromé a veřejné, charakteristika základních právních odvětví, právo hmotné a procesní.
11. Právní řád ČR, hierarchie právních norem podle právní síly, platnost a účinnost právních norem. Právní vztahy, právní skutečnosti. Použití retroaktivity a analogie v právu.
12. Soudní soustava v ČR, role Ústavního soudu ČR.
13. Charakteristika právnických profesí – soudce, státní zástupce, advokát, notář, exekutor.
14. Lidská populace, její početní růst a tendence dalšího vývoje. Udržitelnost konzumní společnosti v populačním a spotřebním růstu.
15. Globální problémy lidstva, členění a vzájemná propojenost.

Didakticko/metodologický okruh

1. Problematika hodnocení ve výchově k občanství (Vko).
2. Průřezová témata a Vko.
3. Didaktická analýza učiva na konkrétním tématu Vko.
4. Projektová výuka ve Vko, teoretické vymezení, možnosti využití.
5. Transmisivní a konstruktivistický přístup (model E-U-R), teoretické vymezení, možnosti využití ve Vko.
6. Diskusní metody, metoda řešení morálních dilemat, teoretické vymezení, možnosti využití ve Vko.
7. Přístupy k výuce (induktivní, deduktivní, sociální), teoretické vymezení, možnosti využití ve Vko.
8. Didaktické texty a možnosti jejich využití ve výuce Vko (funkce, strukturální prvky, prezentace na konkrétním příkladu).
9. Prožitkové metody, teoretické vymezení a možnosti využití ve Vko.
10. Kulturně-standardní a transkulturní přístup, teoretické vymezení, využití ve výuce Vko.
11. Principiální rozdíly v tzv. kvalitativních přístupech k výzkumu a kvantitativním přístupu k výzkumu (výzkumné strategie, získaná data a výsledky, typy výzkumných otázek).
12. Hlubkový rozhovor a dotazníkové šetření – hlavní rozdíly v kvalitativním a kvantitativním výzkumném přístupu (zásady dobře vedeného hlubkového rozhovoru, zásady tvorby otázek v dotazníkovém šetření, přestup ke členům společnosti v logice kvalitativního výzkumu a v logice kvantitativního výzkumu).
13. Obsahová stránka projektu výzkumu (základní informace, rozhodnutí výzkumníka při psaní projektu, před započítím výzkumné fáze, odlišnost plánu v rámci kvalitativního a kvantitativního šetření).
14. Význam a nutnost estetické výchovy.
15. Současná témata estetické výchovy.